

Prins Mauritsstraat 17, 4141 JC Leerdam, Postbus 75, 4140 AB Leerdam
T +31 345 63 96 96 W rps.nl

QUICK SCAN FLORA EN FAUNAWET VERLEGGING DE HOVEN

DEFINITIEF

Opdrachtgever
Contactpersoon

N.V. Nederlandse Gasunie
De heer G. Staman

RPS advies- en ingenieursbureau bv

Referentienummer	1503995B20-R16-454
Projectleider	L. Rippen
Auteur	M. Waanders
Gecontroleerd door	S.D.M. Tummers
Datum	1 juni 2016

paraaf voor akkoord:

A handwritten signature in blue ink that reads 'L. Rippen'.

L. Rippen
Projectmanager Water en bodem

Dit rapport is vertrouwelijk. Geen enkel deel van dit rapport mag aan derden openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van RPS advies- en ingenieursbureau bv of van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
1.1.	Aanleiding	4
1.2.	Doel quick scan.....	4
1.3.	Flora- en faunawet in het kort	4
1.4.	Natuurnetwerk Nederland (NNN) in het kort.....	5
2.	INHOUD QUICK SCAN	6
2.1.	Projectgebied en werkzaamheden	6
2.2.	Inventarisatie.....	6
2.2.1.	Beschikbare gegevens	6
2.2.2.	Veldbezoek	7
2.3.	Effectanalyse voorgenomen werkzaamheden.....	7
2.4.	Toetsing plan aan natuurbeheertypen NNN	7
2.5.	Bepaling maatregelen	7
2.6.	Advies vervolgtraject.....	7
3.	PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	8
3.1.	Ligging en omschrijving projectgebied	8
3.2.	Werkzaamheden.....	8
3.2.1.	Planning	9
3.3.	Natuurbeheertype NNN	9
4.	INVENTARISATIE	10
4.1.	Beschikbare gegevens	10
4.2.	Veldbezoek	10
4.3.	Aanwezige of te verwachten soorten.....	10
4.3.1.	Vaatplanten.....	10
4.3.2.	Zoogdieren.....	11
4.3.3.	Vogels	12
4.3.4.	Reptielen.....	12
4.3.5.	Amfibieën	13
4.3.6.	Vissen	13
4.3.7.	Insecten	13
4.3.8.	Weekdieren.....	13
4.3.9.	Overzicht van de in het projectgebied aanwezige beschermde flora en fauna	13
5.	EFFECTANALYSE	15
5.1.	Zoogdieren.....	15
5.2.	Vogels	16
5.3.	Reptielen.....	16
6.	MAATREGELEN.....	17
6.1.	Voorzorgsmaatregelen	17
6.2.	Soortgerichte maatregelen	17
7.	CONCLUSIE EN ADVIES VERVOLGTRAJECT	18
7.1.	Conclusie	18
8.	BRONNEN	19

BIJLAGEN:

1	Natuurwetgeving
2	Foto's projectgebied
3	Resultaten Quickscanhulp.nl

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

Ten behoeve van de aanleg van de rondweg N354 dient de gasleiding N-599-20-KR-42 en -43 verlegd te worden. De werkzaamheden die voortvloeien uit de verlegging worden met deze quick scan getoetst aan de natuurwetgeving.

1.2. Doel quick scan

Het doel van de quick scan is inzicht te krijgen in de beschermde planten- en diersoorten die voorkomen of kunnen voorkomen in het projectgebied en wat de effecten zijn van de ingreep op deze soorten. De gegevens voortvloeiend uit de quick scan geven duidelijkheid of een aanvullend onderzoek en een daaruit volgende toetsing aan de Flora- en faunawet (Natuurtoets) noodzakelijk is.

Bij ruimtelijke ingrepen zoals verleggen van een gasleiding moet worden getoetst of er sprake is van strijdigheid met de Nederlandse natuurwetgeving. Bij dit project moet rekening worden gehouden met de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 1). De Natuurbeschermingswet is hier niet van toepassing omdat het projectgebied op 1,5 km van een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied ligt. Het projectgebied ligt voor een klein gedeelte binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN)¹.

1.3. Flora- en faunawet in het kort

De Flora- en faunawet is gericht op de duurzame instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten en is sinds 1 april 2002 in werking. Deze wet heeft een aantal verbodsbepalingen, maar ook voorwaarden waaronder bepaalde handelingen mogen plaatsvinden. De Flora- en faunawet geeft uitvoering aan de nationale en internationale doelstellingen voor de natuurbescherming in Nederland, samen met de Natuurbeschermingswet.

De via de Flora- en faunawet beschermde soorten zijn in drie categorieën onderverdeeld:

- tabel 1 - algemene soorten,
- tabel 2 - overige soorten,
- tabel 3 - soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of in bijlage 1 van de AMvB en vogels.

Voor soorten uit tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht zolang er zorgvuldig gehandeld wordt. Soorten uit tabellen 2 en 3 genieten een zwaarder beschermingsregime. Bij ruimtelijke ingrepen waarbij schade verwacht wordt ten aanzien van tabel 2-soorten kan in sommige gevallen volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt worden.

Wanneer voor tabel 2-soorten voldoende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om de negatieve effecten van de uitvoeringswerkzaamheden (ingreep) op beschermde soorten te voorkomen, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig. De mitigerende maatregelen dienen dan wel duidelijk beschreven te worden in een ecologisch werkprotocol, toegespitst op het onderliggende project. Is het niet mogelijk om voldoende mitigerende maatregelen te nemen voor tabel 2-soorten, dan dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Wanneer voor tabel 3-soorten negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Hiervoor dient een alternatievenafweging te worden opgesteld en het wettelijk belang te worden aangetoond.

¹ Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied.

NB. Vanaf januari 2017 zal de nieuwe Natuurwet in werking treden. Hierbij worden de huidige Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet samengevoegd tot één wetgeving. Ten aanzien van de huidige beschermde soorten via de Flora- en faunawet zal een verandering plaatsvinden waarbij voor sommige soorten de beschermingsstatus vervalt en voor andere soorten juist zwaarder wordt. Wat de daadwerkelijke gevolgen van de nieuwe natuurwetgeving exact gaat inhouden is op dit moment echter nog niet duidelijk. Wanneer dit wel het geval is en voor dit project aan de orde is, kan aanvullend advies plaatsvinden.

1.4. Natuurnetwerk Nederland (NNN) in het kort

Door grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zijn in het verleden veel natuurgebieden in Nederland verloren gegaan dan wel versnipperd geraakt en zijn de verbindingen ertussen verdwenen. Om de natuur in Nederland weer te versterken en tot een goed functionerend netwerk te maken, wordt het Natuurnetwerk Nederland (NNN) aangelegd, als netwerk van bestaande en nieuwe natuur.

Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het Nee, tenzij-regime. Indien een voorgenomen ingreep de Nee, tenzij-toets met positief gevolg doorloopt, kan de ingreep plaatsvinden, waarbij de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het Nee, tenzij-regime, dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

Ruimtelijke ingrepen in het NNN met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Zo'n project kan alleen doorgaan als die negatieve effecten worden gemitigeerd. Of als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten te mitigeren. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen.

2. INHOUD QUICK SCAN

In dit hoofdstuk wordt de opbouw en inhoud van de quick scan rapportage beschreven. In de volgende hoofdstukken wordt inhoudelijk ingegaan op de aspecten van dit project.

2.1. Projectgebied en werkzaamheden

Allereerst wordt in deze quick scan rapportage de ligging van het projectgebied omschreven en wordt de begrenzing aangegeven op een topografische kaart. Daarnaast wordt ook aangegeven hoe het projectgebied ten opzichte van een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied of het Natuurnetwerk Nederland ligt.

Voor de uitvoering van het project worden de verschillende werkzaamheden beschreven, waaronder de uitvoeringsperiode, te hanteren materieel en een eventuele fasering in de tijd voor zover dit al bekend is.

2.2. Inventarisatie

De basis voor de quick scan wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied. Hiervoor wordt enerzijds een bureau-studie uitgevoerd naar bestaande, beschikbare verspreidingsgegevens, anderzijds vinden één of meerdere veldonderzoeken plaats.

2.2.1. Beschikbare gegevens

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren al onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of op internet te raadplegen via Quickscanhulp.nl.

Gebruik Quickscanhulp.nl

Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wat betreft verspreiding wel of niet in het plangebied kan voorkomen.

Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand beschermde soorten in relatie tot het plangebied zitten. De applicatie geeft niet weer waar welke soorten zitten, wanneer ze zijn waargenomen en hoe ze zijn waargenomen. Voor de Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

In de Quickscanhulp.nl zit alle data die aanwezig is in de NDFF. Er wordt niet geselecteerd op type waarneming (monitoringsgegevens, losse waarnemingen, ed.), gebruikte methode of periode van het jaar. Alleen soorten beschermd met tabel 2 en 3 in de Flora- en faunawet, die in de afgelopen 5 jaar zijn waargenomen, worden weergegeven.

Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen kan inzicht worden verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied. De beschikbare gegevens dienen beoordeeld te worden op de bruikbaarheid. Verspreidingsgegevens van vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren, vogels, insecten en weekdieren mogen maximaal 5 jaar oud zijn, planten maximaal 10 jaar. Hierbij gelden echter enkele uitzonderingen waardoor verspreidingsgegevens van sommige soorten niet ouder dan 1 of 3 jaar mogen zijn.

De bestaande gegevens worden veelal op uurhok (5*5km)- of kilometerhokniveau (1*1km) weergegeven. Een nadeel hiervan is dat dan nog niet met zekerheid bekend is of de betreffende planten- of diersoort ook daadwerkelijk in het projectgebied voorkomt en wat de functie van het gebied

is voor deze soort. Daarnaast kan het voorkomen dat gebieden niet onderzocht zijn (of slechts op enkele soortgroepen), of dat de verspreidingsgegevens niet beschikbaar zijn gesteld.

2.2.2. Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek. Met dit veldbezoek kan beoordeeld worden of de planten- en diersoorten, die in de bestaande gegevens zijn genoemd, ook daadwerkelijk in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Deze beoordeling wordt gemaakt op basis van de aanwezigheid van biotopen. Daardoor is het mogelijk de quick scan in een periode van het jaar uit te voeren waarin niet alle soortgroepen aanwezig of actief zijn.

Daarnaast kan een inschatting worden gemaakt of aanvullend onderzoek in de gunstige inventarisatieperiode noodzakelijk is voor het opstellen van een goed onderbouwde natuurtoets.

2.3. Effectanalyse voorgenomen werkzaamheden

Wanneer bekend is welke soorten in het projectgebied aanwezig zijn of verwacht mogen worden kan een analyse worden gemaakt van de te verwachten effecten door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Het betreft hier een beschrijving van verwachte tijdelijke negatieve effecten en/of negatieve effecten op langere termijn als gevolg van de werkzaamheden.

In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt kan pas na afloop van het benodigde onderzoek de effectanalyse worden afgerond.

2.4. Toetsing plan aan natuurbeheertypen NNN

Indien het projectgebied binnen het Natuurnetwerk Nederland ligt, wordt een beschrijving gegeven van de aangewezen natuurwaarden in het NNN-gebied. De ligging van het projectgebied ten opzichte van het NNN-gebied wordt weergegeven en de aanwezige of nog te realiseren natuurbeheertypen worden toegelicht. Vervolgens wordt een toetsing uitgevoerd naar de effecten van de ingreep ten aanzien van de al aanwezige of nog te ontwikkelen natuurbeheertypen.

2.5. Bepaling maatregelen

Negatieve effecten op beschermde soorten kunnen allereerst voorkomen worden door voorzorgsmaatregelen te nemen. Wanneer negatieve effecten als gevolg van de uit te voeren werkzaamheden toch worden verwacht, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden opgesteld en nageleefd. Hiermee wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen gegarandeerd. De mitigerende maatregelen sluiten aan op al opgestelde maatregelen in bestaande, goedgekeurde gedragscodes en soortenstandaards. Wanneer de werkzaamheden overeenkomen met de werkzaamheden waar een gedragscode voor is opgesteld, kan de betreffende gedragscode gehanteerd worden.

Ook hier geldt dat de volledigheid aan mitigerende of compenserende maatregelen afhankelijk is van een goed beeld van de aanwezige natuurwaarden en daarmee van een volledige effectanalyse.

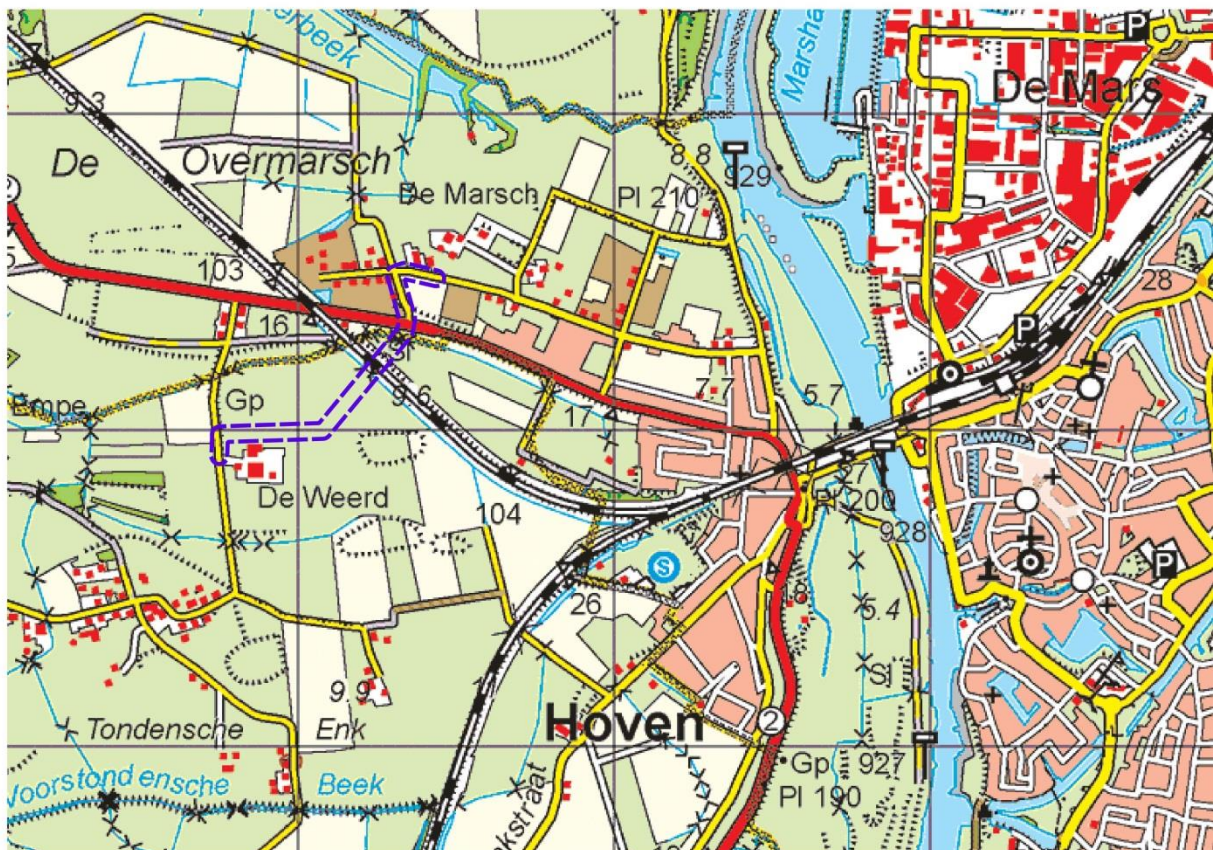
2.6. Advies vervolgtraject

Ten slotte wordt een advies gegeven voor het vervolgtraject. Uit een quick scan kan blijken dat in het projectgebied geen beschermde natuurwaarden aanwezig zijn en daarom geen negatieve effecten te verwachten zijn of dat negatieve effecten met voorzorgsmaatregelen voorkomen kunnen worden. Anderzijds kan de quick scan als uitkomst hebben dat er een onvoldoende duidelijk beeld is van de aanwezige beschermde natuurwaarden en dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

3. PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

3.1. Ligging en omschrijving projectgebied

Het projectgebied ligt in Zutphen, in de gemeente Zutphen nabij de wijk De Hoven, in de provincie Gelderland. De Amersfoortcoördinaten zijn: 207-461, 207-462 en 208-462.

figuur 3.1: ligging projectgebied in de paarse stippellijn (Bron kaart: CC BY 3.0 Kadaster)

Het projectgebied bestaat uit de volgende landschapsonderdelen:

- Soortenarme graslanden bestaand uit Engels raaigras en grote vossenstaart.
- Bermen en spoortalud met matig soortenrijke vegetatie met soorten zoals pastinaak, duizendblad, kropbaar, gewone glanshaver enz.
- Watergangen (waaronder Voorstondensebeek) met permanent water waarin sterrenkroos aanwezig is.
- Bosschage bestaande uit wilgen.
- Boomgaard bestaande uit oude appelbomen.
- Verschillende gebouwen.
- Infrastructuur: wegen (waaronder de N345) en spoorlijn (Zutphen-Apeldoorn).

De omgeving van het projectgebied wordt intensief gebruikt door agrariërs en een perkplantteler. De perkplantteler maakt gebruik van kassen, die in de avonden verlicht worden.

3.2. Werkzaamheden

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd:

- Aanleg van een tijdelijke bouwweg.
- Gestuurde boring.
- Open ontgraving.
- Werkterrein voor opslag van materiaal.

3.2.1. Planning

Aangezien diverse technische onderzoeken nog moeten plaatsvinden en een ontwerpkeuze moet worden gemaakt is het nog niet bekend wanneer de werkzaamheden uitgevoerd worden. In deze rapportage wordt dan ook in de effectanalyse aangegeven in welke periode veel dan wel weinig of geen negatieve effecten op beschermde soorten verwacht kunnen worden.

3.3. Natuurbeheertype NNN

Het projectgebied kruist ter hoogte van de spoorlijn een watergang die in de toekomst wordt aangewezen tot een NNN natuurbeheertype. Doordat nog geen aanwijzing van een natuurdoeltype heeft plaatsgevonden, kan op dit moment nog geen wettelijke toetsing plaatsvinden. Hierdoor wordt het NNN-gebied in deze rapportage niet verder behandeld.

figuur 3.2 begrenzing van het NNN gebied, met in het groen de planologische begrenzing en in het bruin de huidige begrenzing.

4. INVENTARISATIE

4.1. Beschikbare gegevens

Voor dit project is gebruik gemaakt van de Quickscanhulp.nl, landelijke soortverspreidingsatlassen en relevante internetpagina's. Tabel 4.1 geeft een overzicht van de bestaande bronnen die voor dit project voor de diverse soortgroepen zijn gebruikt.

Tabel 4.1: gebruikte bronnen ten behoeve van soortverspreidingsgegevens

Soortgroep	Bron(nen)
Vaatplanten	Quickscanhulp.nl, verspreidingsatlas.nl
Zoogdieren	Quickscanhulp.nl
Vogels	Quickscanhulp.nl
Reptielen	Quickscanhulp.nl, raven.nl
Amfibieën	Quickscanhulp.nl, raven.nl
Vissen	Quickscanhulp.nl, raven.nl
Insecten	Quickscanhulp.nl, vlindernet.nl
Weekdieren	Quickscanhulp.nl

4.2. Veldbezoek

Het oriënterend veldbezoek voor dit project heeft op 19 april 2016 plaatsgevonden. De inventarisatie is uitgevoerd door Martin Waanders hij is werkzaam als adviseur ecologie bij RPS. Tijdens dit veldbezoek zijn de aanwezige biotopen en terreinkenmerken geïnventariseerd en zijn aanwezige beschermde en bedreigde planten- en diersoorten genoteerd. In bijlage 2 zijn foto's weergegeven van het gebied aanwezige biotopen en bijzonderheden.

De weersomstandigheden waren als volgt: licht bewolkt bij een matige wind en 8°C.

4.3. Aanwezige of te verwachten soorten

Hieronder wordt beschreven welke beschermde of bedreigde soorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Onderstaand is het resultaat van de bureaustudie en het veldbezoek weergegeven. Afhankelijk van in welke periode van het jaar het veldbezoek heeft plaatsgevonden is het mogelijk om per soort aan te geven wat de functie van het projectgebied is voor de soort (bijvoorbeeld leef-, voortplantings- en/of foerageergebied). Ook wordt aangegeven of de soorten voortkomend uit de bureaustudie in het projectgebied voorkomen of dat er geen geschikt biotoop aanwezig is. Als dit laatste het geval is wordt de betreffende soort niet verder behandeld in deze rapportage.

4.3.1. Vaatplanten

In de verspreidingsgegevens worden de volgende soorten vermeld op 0-1 km van het projectgebied: gele helmblom, veldsalie, rapunzelklokje en wilde marjolein.

De gele helmblom komt voor op muren met een zachte speciesoort en steenglooiingen. Binnen het projectgebied komen geen steenglooiingen en muren met een zachte speciesoort voor. De muren van de gebouwen bestaan uit harde specie die voor planten niet te doorwortelen zijn, waardoor muurplanten zich niet kunnen vestigen. Hierdoor kan de gele helmblom worden uitgesloten binnen het

projectgebied. De verspreidingsgegevens zijn mogelijk afkomstig van de steenglooiingen langs de IJssel.

Veldsalie, rapunzelklokje en wilde marjolein komen voor in extensief beheerde graslanden en ruigtes op kalkrijke zandige bodems. Dergelijke locaties worden extensief begraasd of eenmaal per jaar gemaaid. De graslanden in het projectgebied worden intensief beheerd waarbij kruiden geweerd worden. De bermen langs de wegen worden tweemaal per jaar gemaaid en in de wintermaanden gepekeld. Dit beheer is te intensief voor de genoemde soorten. Het spoortalud bestaat voornamelijk uit glanshaver. Doordat dit dominant aanwezig is, is geen groeiplaats aanwezig voor de genoemde soorten. Kortom, veldsalie, rapunzelklokje en wilde marjolein kunnen worden uitgesloten in het projectgebied door het ontbreken van een geschikte groeiplaats. De verspreidingsgegevens zijn waarschijnlijk afkomstig van extensief beheerde graslanden langs de IJssel.

4.3.2. Zoogdieren

In de verspreidingsgegevens worden de volgende soorten vermeld op 0-1 km van het projectgebied: das, eekhoorn, steenmarter en gewone dwergvleermuis.

Grondgebonden zoogdieren

De das leeft in gebieden met een afwisseling van bos en (matig intensief) agrarisch gebied. Van de das zijn tijdens het veldbezoek geen sporen waargenomen, zoals krabsporen, burchten en wissels. Doordat geen burchten en slaappijpen zijn waargenomen in het projectgebied kunnen verblijfplaatsen worden uitgesloten. Wel is het projectgebied mogelijk een onderdeel van een groter foerageergebied.

De eekhoorn komt voor in bossen en parken van enkele hectare. Door het ontbreken van biotoop in het projectgebied kan de eekhoorn worden uitgesloten.

De steenmarter heeft haar verblijfplaats in holten in de bodem of in bomen, maar vooral in gebouwen. In de nabijheid van het projectgebied zijn mogelijk verschillende potentiële verblijfplaatsen aanwezig. Het foerageergebied bestaat uit verschillende biotopen, zolang voldoende voedselaanbod is. Het projectgebied is geschikt als foerageergebied en is mogelijk een onderdeel van een groter foerageergebied.

Vleermuizen

Naast de gewone dwergvleermuis kunnen mogelijk nog een aantal algemeen voorkomende vleermuizen voorkomen. Voor vleermuizen zijn een aantal mogelijke verblijfplaatsen waargenomen in en in de directe omgeving van het projectgebied. Het gaat hierbij om het gasontvangststation in het projectgebied, bomen en een vervallen schuur direct buiten het projectgebied. Deze verblijfplaatsen grenzen wel aan een kassencomplex die kunstmatig verlicht wordt tussen zonondergang en zonsopkomst. De mogelijke verblijfplaatsen zijn daarom vooral geschikt voor vleermuizen die minder lichtschuw zijn, zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Het projectgebied doorkruist mogelijk belangrijke vliegroutes zoals het spoortalud en de bomenrij langs de provinciale weg die ter hoogte van het projectgebied onderbroken wordt. In een groot deel van het projectgebied zal het voedselaanbod beperkt zijn door de intensief beheerde graslanden. Maar delen van het projectgebied zijn wel geschikt voor de voedselvoorziening, zoals watergangen en het spoortalud.

4.3.3. Vogels

Jaarrond beschermde vogels

De volgende jaarrond beschermde vogels met een vaste rust- en verblijfplaats² worden vermeld op 0-1 km afstand tot het projectgebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Van vogels die een nest in de boom hebben (niet in holten) zijn geen verblijfplaatsen waargenomen tijdens het veldbezoek. Hierdoor kunnen voor de volgende soorten de verblijfplaatsen worden uitgesloten: boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, slechtvalk, wespendif en zwarte wouw.

In de directe omgeving van het projectgebied zijn een aantal holten waargenomen in oude appelbomen die geschikt lijken te zijn voor een verblijfplaats voor de steenuil. Naast dat er geen sporen zijn waargenomen van de steenuil, is mogelijk het foerageergebied in de directe omgeving niet geschikt door verstoring van de provinciale weg en het kassencomplex waardoor in de avonduren veel verlichting aanwezig is. Door het ontbreken van geschikt foerageergebied kan de steenuil worden uitgesloten in het projectgebied.

De verblijfplaatsen van de huismus en gierzwaluw bevinden zich over het algemeen in gebouwen. Voor de huismus en de gierzwaluw zijn geen geschikte verblijfplaatsen waargenomen binnen het projectgebied. Wel zijn een aantal gebouwen direct naast het projectgebied mogelijk geschikt als verblijfplaats. Het gaat hierbij om de stallen en huizen van agrarische bedrijven. De huismus is tijdens het veldbezoek niet waargenomen. De gierzwaluw is ten tijde van het veldbezoek nog niet terug in Nederland.

Ook de slechtvalk heeft haar verblijfplaats in gebouwen, maar zijn vaak op grote hoogte te vinden (meer dan 10 m). Gebouwen met deze hoogte komen niet voor in het projectgebied.

De grote gele kwikstaart is afhankelijk van mensgemaakte objecten om in te nestelen in de directe nabijheid van snelstromend open water. Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte verblijfplaatsen met geschikt leefgebied waargenomen. De melding is naar verwachting te koppelen aan de IJssel, gelegen op 1,5 km van het projectgebied.

Met uitzondering van de steenuil, is het projectgebied wel geschikt als onderdeel van een groter foerageergebied voor de genoemde jaarrond beschermde vogels.

Algemene broedvogels

In het projectgebied komen ook een aantal algemene broedvogels voor zoals, winterkoning, tijtjaf en tuinfluiter. Deze soorten kunnen een tot broeden komen in of in de directe omgeving van het projectgebied.

4.3.4. Reptielen

In de verspreidingsgegevens wordt de ringslang vermeld. Tijdens het veldbezoek zijn geen broeihopen of overwinteringsplaatsen waargenomen. Dit betekent dat het projectgebied mogelijk alleen een foerageerfunctie heeft en deel uit maakt van een groter foerageergebied.

² Jaarrond beschermde vogels met een vaste rust- en verblijfplaats zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

4.3.5. Amfibieën

In de verspreidingsgegevens worden de volgende amfibieën vermeld op 0-1 km afstand van het projectgebied: kamsalamander, knoflookpad en poelkikker.

De kamsalamander vindt haar biotoop in poelen zonder grote vissen met houtopstanden in de directe omgeving. Daarnaast mijdt de kamsalamander intensief beheerde agrarische gebieden. Doordat een groot deel van het projectgebied in intensief agrarisch beheerd gebied ligt, kan de kamsalamander uitgesloten worden in het projectgebied.

De knoflookpad komt voor in een kleinschalig exensief beheerd landschap met makkelijk vergraafbare gronden en bossen. De voortplanting vindt plaats in voedselrijke poelen zonder grote vissen. Geen van deze biotopen komen voor binnen het projectgebied, waardoor de knoflookpad kan worden uitgesloten binnen het projectgebied.

De poelkikker komt vooral voor in vochtige heide, vennen en hoogveen. Daarnaast kunnen ze voorkomen in voedselarme graslanden en poelen. Door het intensieve landbouwgebruik komt geen van deze biotopen voor in het projectgebied.

De meldingen van kamsalamander, knoflookpad en poelkikker kunnen afkomstig zijn van het ten westen van het projectgebied gelegen oude IJssel-strang waar poelen, bossen en moerassige vegetaties aanwezig zijn.

In de watergangen binnen het projectgebied kunnen mogelijk enkele algemene amfibieën voorkomen.

4.3.6. Vissen

Er worden geen beschermde vissoorten (tabel 2 en 3) vermeld in de verspreidingsgegevens. Ook tijdens het bemonsteren van de watergang met permanent water is geen vis aangetroffen. Mogelijk is de watergang te voedselrijk voor beschermde vissoorten zoals de bittervoorn. Mogelijk komen in deze watergang wel algemene vissoorten voor zoals driedoornige stekelbaars.

4.3.7. Insecten

De rivierrombout wordt in verspreidingsgegevens vermeld. Deze soort komt enkel voor in de grote rivieren waardoor deze kan worden uitgesloten in het projectgebied. De verspreidingsgegevens zijn afkomstig van de op 1,5 km gelegen rivier de IJssel.

4.3.8. Weekdieren

Er worden geen beschermde weekdieren vermeld in de verspreidingsgegevens. Ook is voor deze groep geen geschikt biotoop aanwezig in en nabij het projectgebied, hetgeen mogelijk weer te maken heeft met het intensief gebruik van de omliggende agrarische gebieden.

4.3.9. Overzicht van de in het projectgebied aanwezige beschermde flora en fauna

Van de in tabel 4.2 opgenomen planten- en diersoorten mag, gezien het voorgaande, worden aangenomen of is met zekerheid vastgesteld dat zij binnen het projectgebied voorkomen.

Tabel 4.2: aangetroffen (onderstreept) en te verwachten beschermde en/of bedreigde flora en fauna

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Tabelnr. Flora- en faunawet*	Vogel-/ Habitat- richtlijn**	Rode lijst
Zoogdieren				
<i>Meles meles</i>	das (f)***	3	-	-

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Tabelnr. Flora- en faunawet*	Vogel-/ Habitat- richtlijn**	Rode lijst
<i>Martes foina</i>	steenmarter (f)	2	-	-
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	gewone dwergvleermuis (f, vl, vb)	3	IV	-
-	vleermuizen (f, vl, vb)	3	-	-
Vogels				
<i>Falco subbuteo</i>	boomvalk (f)***	Jaarrond beschermd	-	kwetsbaar
<i>Buteo buteo</i>	buizerd (f)	Jaarrond beschermd	-	-
<i>Apus apus</i>	gierzwaluw (f)	Jaarrond beschermd	-	-
<i>Motacilla cinerea</i>	grote gele kwikstaart (f)	Jaarrond beschermd	-	-
<i>Accipiter gentilis</i>	havik (f)	Jaarrond beschermd	-	-
<i>Passer domesticus</i>	Huismus (f)	Jaarrond beschermd	-	gevoelig
<i>Tyto alba</i>	kerkuil (f)	Jaarrond beschermd	-	kwetsbaar
<i>Ciconia ciconia</i>	ooievaar (f)	Jaarrond beschermd	-	-
<i>Asio otus</i>	ransuil (f)	Jaarrond beschermd	-	kwetsbaar
<i>Corvus frugilegus</i>	roek (f)	Jaarrond beschermd	-	-
<i>Falco peregrinus</i>	slechtvalk (f)	Jaarrond beschermd	X	gevoelig
<i>Accipiter nisus</i>	sperwer (f)	Jaarrond beschermd	-	-
<i>Pernis apivorus</i>	wespendief (f)	Jaarrond beschermd	X	-
<i>Milvus migrans</i>	zwarte wouw	Jaarrond beschermd	X	
-	algemene broedvogels (f, b)	broedvogel	-	-
<i>Troglodytes troglodytes</i>	winterkoning (f, b)	broedvogel	-	-
<i>Phylloscopus collybita</i>	tijftjaf (f, b)	broedvogel	-	-
<i>Sylvia borin</i>	tuinfluiter (f, b)	broedvogel	-	-
Reptielen				
<i>Natrix natrix</i>	ringslang	3	-	kwetsbaar

* tabel 1: algemene soorten, tabel 2: overige soorten en tabel 3: soorten bijlage 1 AMvB of Habitatrichtlijn.

** Habitatrichtlijn II: soorten van Europees belang, IV: verbod op verstoren of vernietigen van de soort en zijn leefgebied

*** Bij vogels wordt met een 'f' aangegeven dat het alleen om foerageergebied gaat, met een 'b' wordt aangegeven dat het om een broedgeval of nest gaat.

*** Bij vleermuizen wordt met een 'f' aangegeven dat het om foerageergebied gaat, met een 'vl' wordt een vliegroute aangegeven en met een 'vb' wordt een vaste rust- en verblijfplaats aangegeven.

5. EFFECTANALYSE

Het uitvoeren van de verlegging van een gasleiding kan effecten hebben op de aanwezige beschermde soorten. Deze effecten, zowel op korte (tijdens de uitvoering in de periode van de werkzaamheden) als op de lange termijn (na de uitvoering) worden hieronder beschreven. Een exacte planning is vooralsnog niet bekend. In onderstaande effectanalyse wordt dan ook aangegeven in welke periode negatieve effecten verwacht kunnen worden.

In deze effectanalyse wordt alleen gekeken naar de effecten van het verleggen van de gasleiding. Het is daarbij mogelijk dat de werkzaamheden aan de gasleiding op zichzelf geen negatief effect hebben op aanwezige beschermde soorten. De reden van de verlegging, namelijk de aanleg van een provinciale rondweg, kan echter wel leiden tot negatieve effecten. Doordat het onbekend is wanneer de verlegging van de gasleiding én de werkzaamheden voor de rondweg worden uitgevoerd, kan geen uitspraak worden gedaan over mogelijke cumulatieve effecten. Ook kan geen uitspraak worden gedaan over effecten op de lange termijn. Ter plaatse van de verlegde gasleiding verandert de aard van het gebied op zichzelf niet, maar de directe omgeving van het projectgebied verandert door de nieuwe rondweg wel in zijn geheel.

5.1. Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

In het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen aanwezig van das en steenmarter. Het projectgebied heeft een foerageerfunctie en beide soorten zullen tijdens de werkzaamheden het projectgebied mijden. Doordat in de omgeving voldoende foerageergebied aanwezig blijft om naar uit te wijken, komt de voedselvoorziening niet in gevaar. Hierdoor ontstaat geen negatief effect op de korte termijn.

Conclusie: voor das en steenmarter is een negatief effect niet aan de orde, doordat het projectgebied niet essentieel is voor de voedselvoorziening en de aard van het projectgebied niet verandert na afloop van de werkzaamheden.

Vleermuizen

Voor gewone dwergvleermuis en andere algemene vleermuizen is een potentiële verblijfplaats aanwezig in het gasontvangststation. Deze wordt niet verwijderd. Wel worden in en om de verblijfplaatsen werkzaamheden uitgevoerd die mogelijk tot tijdelijke verstoring kunnen leiden. Maar een dergelijke verstoring doet zich nu al voor bij de regelmatige reguliere controle- en onderhoudswerkzaamheden. Omdat de verstoring in de zin van beweging en geluid niet wezenlijk zal veranderen, zijn negatieve effecten door de geplande werkzaamheden niet te verwachten op de verblijfsfunctie. De potentiële verblijfplaatsen direct buiten het projectgebied ondervinden geen negatief effect tijdens de actieve periode van vleermuizen, doordat onder de huidige omstandigheden veel verlichting aanwezig is (kassencomplex) waardoor aanvullende verlichting ten behoeve van de werkzaamheden niet tot verstoring zullen leiden.

Daarnaast heeft het projectgebied een functie als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Het projectgebied is een onderdeel van een groter foerageergebied. Indien de werkzaamheden tijdens de actieve periode (april t/m november) van vleermuizen wordt uitgevoerd, zijn verstoringen van beide functies in het projectgebied voor vleermuizen mogelijk. Maar omdat het projectgebied gering van omvang is én omdat er voldoende foerageermogelijkheden in omgeving aanwezig blijven, is het niet essentieel voor de voedselvoorziening.

Mits geen bomen worden gekapt worden negatieve effecten ten aanzien van vliegroutes niet verwacht.

Zolang de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang worden uitgevoerd tijdens de actieve periode van vleermuizen is geen negatief effect aan de orde.

Conclusie: Verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied worden niet verwijderd of verstoord gedurende de werkzaamheden, waardoor een tijdelijk negatief effect kan worden uitgesloten.

5.2. Vogels

Foerageergebied jaarrond beschermde vogels

Tijdens de werkzaamheden zullen jaarrond beschermde vogels het projectgebied mijden. Het projectgebied heeft een geringe omvang en is onderdeel van een groter foerageergebied. Hierdoor kunnen jaarrond beschermde vogels uitwijken naar andere gebieden om te foerageren, waardoor geen sprake is van een negatief effect op korte termijn. Na afloop van de werkzaamheden zal de aard van het gebied (voor wat betreft het verleggen van de gasleiding) niet veranderd zijn, waardoor een negatief effect op lange termijn kan worden uitgesloten.

Conclusie: Het projectgebied is niet essentieel voor de voedselvoorziening van jaarrond beschermde vogels waardoor een negatief effect kan worden uitgesloten.

Algemene broedvogels

De werkzaamheden kunnen tijdens de broedperiode uitgevoerd worden mits de voorzorgsmaatregelen worden opgevolgd die omschreven staan in paragraaf 6.2. Hierdoor wordt een negatief effect op korte termijn voorkomen.

Conclusie: In het projectgebied kunnen de werkzaamheden tijdens de broedperiode uitgevoerd worden zonder negatief effect, mits de voorzorgsmaatregelen genomen worden zoals omschreven in paragraaf 6.2.

5.3. Reptielen

Zolang de werkzaamheden tijdens de actieve periode (april t/m oktober) van de ringslang worden uitgevoerd, zal de ringslang het projectgebied mijden door de aanwezigheid van trillingen. In de directe omgeving van het projectgebied is voldoende foerageergebied aanwezig om naar uit te wijken. Tijdens de winterperiode bevindt de ringslang zich in zijn overwinteringsverblijfplaats buiten het projectgebied.

Conclusie: de ringslang ondervindt geen negatief effect doordat ten tijde van de werkzaamheden het projectgebied gebied gemeden wordt en het projectgebied niet essentieel is.

6. MAATREGELEN

Negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Daarom zijn in dit hoofdstuk allereerst algemene voorzorgsmaatregelen opgenomen ter voorkoming van verstoring of schade aan beschermde natuurwaarden. Wanneer de voorzorgsmaatregelen niet afdoende zijn, kunnen mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen worden. Hiermee wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats gegarandeerd. De maatregelen dienen verder uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol, afgestemd op de daadwerkelijke, gedetailleerde planning en werkzaamheden. Wanneer de exacte uitvoeringsperiode bekend is, is het mogelijk nodig dit hoofdstuk aan te passen of aan te vullen.

6.1. Voorzorgsmaatregelen

Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Minst kwetsbare periode

Een groot deel van de verwachte schade aan broedvogels en zoogdieren is te voorkomen door buiten de voor hun kwetsbare periode te werken. Dat wil zeggen buiten de voortplantingsperiode en overwinterperiode. Voor deze perioden zijn wel richtdata te geven, maar er moet nadrukkelijk vermeld worden dat deze perioden sterk afhankelijk zijn van het weer. Bij een lang aanhoudende zomer kan het broedseizoen langer doorlopen. Om toch een werkbare periode te geven, dient men bij de uitvoering rekening te houden met de periode september tot en met oktober, en als de weersomstandigheden dit toelaten november en december. Dit is conform de eerste voorkeursperiode vanuit de gedragscode voor de Unie van Waterschappen.

Gebruik bouwverlichting

Om de aanwezige foeragerende en passerende vleermuizen niet te verstoren en indirect schade toe te brengen aan kraamkolonies, wordt in de periode april tot en met november bij werkzaamheden geen gebruik gemaakt van breed uitstralende bouwverlichting in de periode tussen zonsondergang en -opkomst. Voor de zon-op-zon-onder-tijden kan de volgende internetpagina geraadpleegd worden: <http://www.zonsondergangtijden.nl/tabel-zonsondergang-2016.html>

6.2. Soortgerichte maatregelen

Vogels

Bij werkzaamheden in de broedperiode (maart t/m augustus) van vogels dienen de volgende voorzorgsmaatregelen genomen te worden:

- Voorafgaand aan de broedperiode wordt de vegetatie in de graslanden, oevers en watergangen in het gehele projectgebied kort gemaaid (max. hoogte 10 cm) en gedurende de gehele broedperiode kort gehouden.
- Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van broedende vogels in en in de directe omgeving van het projectgebied.
- Indien broedende vogels voorafgaand of tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden waargenomen in en in de directe omgeving van het projectgebied dient de begeleidende ecoloog aan te geven op welke wijze de werkzaamheden voortgezet kunnen worden.

7. CONCLUSIE EN ADVIES VERVOLGTRAJECT

7.1. Conclusie

De N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens werkzaamheden uit te voeren ten behoeve van het verlegging van een gasleiding nabij Zutphen. Ten aanzien van de werkzaamheden is een quick scan in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd.

In deze quick scan is alleen gekeken naar de effecten van het verleggen van de gasleiding. Het is daarbij mogelijk dat de werkzaamheden aan de gasleiding op zichzelf geen negatief effect hebben op aanwezige beschermde soorten. De reden van de verlegging, namelijk de aanleg van een provinciale rondweg, kan echter wel leiden tot negatieve effecten. Doordat het onbekend is wanneer de verlegging van de gasleiding én de werkzaamheden voor de rondweg worden uitgevoerd, kan geen uitspraak worden gedaan over mogelijke cumulatieve effecten. Ook kan geen uitspraak worden gedaan over effecten op de lange termijn. Ter plaatse van de verlegde gasleiding verandert de aard van het gebied op zichzelf niet, maar de directe omgeving van het projectgebied verandert door de nieuwe rondweg wel in zijn geheel.

Zoogdieren

Voor de das en steenmarter hebben de werkzaamheden geen negatief effect doordat geen verblijfplaats aanwezig is en het projectgebied niet essentieel is voor de voedselvoorziening. Voor veldmuizen blijven de verblijfplaatsen, vliegroutes en voldoende foerageergebied aanwezig.

Vogels

De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden tijdens de broedperiode van vogels mits de voorzorgsmaatregelen uit paragraaf 6.2 in acht worden genomen.

Reptielen

Voor de ringslang hebben de werkzaamheden geen negatief effect, doordat deze het projectgebied tijdens de actieve periode zal mijden.

Overige soorten

Door afwezigheid van bepaalde biotopen is het voorkomen van o.a. vaatplanten, insecten, vissen en ongewervelden niet aan de orde.

Met de huidige beschikbare informatie over de werkzaamheden kunnen de werkzaamheden, met de voorgeschreven voorzorgsmaatregelen, zonder ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden uitgevoerd.

8. BRONNEN

Geraadpleegde literatuur:

- Meijden van der, R., *Heukel's, Flora van Nederland*, Rijksherbarium / Hortus Botanicus Rijksuniversiteit Leiden, Leiden 2005.
- Weeda, E.J., e.a., *Nederlandse oecologische flora, wilde planten en hun relaties*, KNNV Uitgeverij, 2003.
- Stumpel, T., Strijbosch, H., *Veldgids amfibieën en reptielen*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2006.
- Bos, F. e.a., De Vlinderstichting 2006, *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming*, Nederlandse Fauna 7, Leiden 2006.
- Veling, K., Smit, J., Siebering, V., *Bosrandbeheer voor vlinders en andere ongewervelden*, KNNV Uitgeverij Utrecht, De Vlinderstichting Wageningen, EIS Nederland Leiden, 2004.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, *De Nederlandse Libellen (Odonata)*, Nederlandse Fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden 2002.
- Lange, R., e.a., *Zoogdieren van West-Europa*, Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming i.s.m. Natuurmonumenten, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 2003.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, Utrecht 2011
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON), *De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden 2009.
- Jonsson, L., *Vogels van Europa, Noord-Afrika en Midden-Oosten*, Stockholm, 1993.
- Emmerik van, W.A.M., Nie de, H.W., *De zoetwatervissen van Nederland, Ecologisch bekeken*, Vereniging Sportvisserij Nederland, Bilthoven 2006.
- Van Kessel, N. & J. Kranenbarg, *Vissenatlas Gelderland, Ecologie en verspreiding van zoetwatervissen in Gelderland*, Bedum 2012.
- Boesveld A., Gmelig Meyling A.W., Van Lente I., *Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2011. Platte Schijfhoren, Anisus vorticulus*, Stichting Anemoon, 2011.

Geraadpleegde internetpagina's:

- mijn.rvo.nl
- www.quickscanhulp.nl
- www.vleermuis.net
- www.ravon.nl
- www.vlindernet.nl
- www.libellennet.nl
- www.anemoon.org
- www.verspreidingsatlas.nl

1 Natuurwetgeving

In Nederland zijn ten aanzien van natuurwetgeving twee richtlijnen en twee wetten van toepassing:

- Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn
- Natuurbeschermingswet
- Flora- en faunawet

De Natuurbeschermingswet en de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn beschermen gebieden die in het kader hiervan zijn aangewezen. De Flora- en faunawet is meer soortgericht en geldt daar waar beschermde soorten voorkomen.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die in 1979 is vastgesteld en is gericht op de bescherming van vogelsoorten binnen de Europese Unie (EU). De richtlijn verplicht de lidstaten tot de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten op hun grondgebied en heeft betrekking op de bescherming van vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden.

De richtlijn draagt tevens zorg voor de extra bescherming van broed- en trekvogels die:

- met uitsterven worden bedreigd;
- gevoelig zijn voor veranderingen in de leefomgeving;
- als bijzonder zeldzaam beschouwd worden;
- bescherming nodig hebben vanwege de eisen die ze aan hun habitat stellen.

Voor de vogels die genoemd zijn op de lijst van kwalificerende soorten heeft de minister Speciale Beschermingszones (SBZ's) aangemeld en deze zijn als zodanig aangewezen door de EU. In deze gebieden en daar buiten mogen geen handelingen worden verricht die een negatief effect hebben op de voorkomende beschermde vogels (o.a. omtrent het doden, vangen of verstoren). Voor de aangewezen Vogelrichtlijngebieden geldt ook het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en het daarmee samenhangende toetsings- en afwegingskader, zoals in artikel 6 van de Habitatrichtlijn is opgenomen.

Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn is complementair aan de Vogelrichtlijn en richt zich op de bescherming van bijzondere planten- en diersoorten (uitgezonderd vogels) en hun leefgebieden.

De in de Habitatrichtlijn genoemde maatregelen zijn gericht op:

- het behoud van natuurlijke habitat en ecosystemen;
- de bescherming van leefgebieden van bepaalde dieren en planten.

Met de richtlijn wordt getracht een Europees ecologisch netwerk tot stand te brengen (Natura 2000), zodat migratie van planten- en diersoorten binnen de EU mogelijk wordt gemaakt.

Zowel voor soorten als natuurlijke habitat kunnen door de lidstaten SBZ's aangemeld worden (gebieden van communautair belang). Deze moeten door de Europese Commissie worden goedgekeurd. Activiteiten die de soorten en habitat binnen een SBZ aantasten zijn verboden. Tevens moeten de milieueffecten van deze activiteiten worden beoordeeld. Wanneer een activiteit van groot openbaar belang (activiteit i.v.m. menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of verbetering van het milieu) is, kan in sommige gevallen ontheffing worden verleend. Wel moeten dan respectievelijk mitigerende en/of compenserende maatregelen worden genomen.

In bijlage I van de Habitatrichtlijn wordt de beschermde habitat genoemd. In bijlage II zijn de planten- en diersoorten genoemd, waarvan de habitat beschermd moet worden om deze soorten in stand te houden. Een aantal van deze soorten heeft een prioritaire status, wat inhoudt dat niet alleen de soort, maar ook de leefomgeving hiervan als beschermd beschouwd moet worden.

In bijlage IV worden de soorten genoemd die strikte bescherming genieten. Het is verboden deze soorten te doden, te vangen, te verontrusten of hun habitat aan te tasten. Dit geldt niet alleen binnen de SBZ's, maar ook daar buiten. Veel soorten uit bijlage IV zijn ook genoemd in bijlage II.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet is een gebiedsbeschermingswet, waarin de aanwijzing van gebieden als 'Beschermd natuurmonument' is geregeld. In de beschermde gebieden zijn handelingen die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of planten en dieren verboden zonder vergunning.

In 1998 is de Natuurbeschermingswet herzien. Sindsdien is het voor de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I, voormalig LNV) mogelijk beschermde landschapsgezichten aan te wijzen, alsmede gebieden die wegens internationale verplichtingen beschermd moeten worden (SBZ's). Daarnaast heeft het Rijk een aantal beschermingstaken gedelegeerd aan de provincies (o.a. verlenen van vergunningen).

In 2005 is de Natuurbeschermingswet gewijzigd. Het doel van deze wijziging is de gebiedsbeschermingscomponent van de Vogel- en Habitatrichtlijn beter te verankeren in de Nederlandse natuurwetgeving.

De Natuurbeschermingswet bestaat uit drie onderdelen:

- aanwijzing van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (artikel 10a);
- beheer van deze gebieden (artikel 19a, 19b en 19c);
- toetsen van plannen, projecten en andere handelingen in of nabij deze gebieden (artikel 19d, 19e, 19f, 19g en 19h).

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is gericht op de bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten en is sinds 1 april 2002 in werking. Sinds augustus 2009 is een aangepaste beoordeling van toepassing en sinds juli 2012 is een aanscherping van de aangepaste beoordeling van toepassing. De Flora- en faunawet is een raamwet, hetgeen inhoudt dat alleen de hoofdlijnen zijn opgenomen. De uitwerking van deze hoofdlijnen is geregeld in aparte besluiten en regelingen.

De Flora- en faunawet is ontstaan uit een aantal Nederlandse soortbeschermingswetten (Vogelwet 1936, Wet Bedreigde Uitheemse Dier- en Plantensoorten, Jachtwet, Nuttige dierenwet 1914 en hoofdstuk V van de Natuurbeschermingswet) en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. Deze Europese soortbescherming heeft met de Flora- en faunawet een Nederlandse vertaling gekregen en vervangt deze. Ook de Nederlandse soortbeschermingswetten zijn vanaf de inwerkingtreding vervangen door de Flora- en faunawet.

Hoofdstuk II (artikel 3, eerste en tweede lid, en artikel 4, eerste, tweede en derde lid) van deze wet bevat bepalingen aangaande de aanwijzing van beschermde planten- en diersoorten. De aanwijzing op nationale gronden heeft plaatsgevonden bij Algemene Maatregel van Bestuur (Staatsblad 523 28 november 2000, Staatscourant 13 maart 2002). Internationaal gezien zijn bij ministeriële regeling de soorten overgenomen uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn.

Uitgangspunt in de Flora- en faunawet is het “nee-tenzij”-beginsel. Beschermen staat voorop, ingrijpen is bij uitzondering mogelijk. Het beschermen van soorten wordt door de wet op twee manieren mogelijk gemaakt:

1) Het verbieden van een aantal handelingen die schadelijk zijn voor beschermde planten of dieren. Op basis van artikel 8 is het verboden om beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen. De artikelen 9 tot en met 12 zijn gericht op het beschermen van diersoorten. Hierin staat beschreven dat het verboden is beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (art. 9), opzettelijk te verontrusten (art. 10), nesten, holen, andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (art. 11) en eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen (art 12).

2) Het aanwijzen van kleine terreinen of objecten als beschermde leefomgeving. Hoofdstuk IV bepaalt dat Gedeputeerde Staten de mogelijkheid hebben om plaatsen die van grote betekenis zijn voor een beschermde planten- of diersoort aan te wijzen als beschermde leefomgeving.

Op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet kan ontheffing worden verleend voor handelingen die in strijd zijn met de verboden uit de wet. Per 23 februari 2005 is het een en ander veranderd ten aanzien van de ontheffingen voor de Flora- en faunawet. Aanleiding hiervoor is het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met de wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere aanwijzingen (AMvB artikel 75).

Met de komst van AMvB artikel 75 is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Dat scheelt het doorlopen van de tijdrovende ontheffingsprocedure. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Kort gezegd komt de regeling hierop neer:

Als uw werkzaamheden vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling, geldt in veel gevallen een vrijstelling. Er zijn twee soorten vrijstellingen:

- 1) een algemene vrijstelling (voor algemene soorten, deze zijn opgenomen in tabel 1);
- 2) een vrijstelling op voorwaarde dat u handelt conform een goedgekeurde gedragscode (voor zeldzame soorten, opgenomen in tabel 2, en alle vogels).

Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling. Als uw werkzaamheden niet vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling en er is een reële kans van schade aan beschermde dieren of planten, dan moet vooraf een ontheffing worden aangevraagd.

Voor zeldzame soorten (deze zijn opgenomen in tabel 3) is ten aanzien van de genoemde werkzaamheden geen vrijstelling van toepassing en moet ook ontheffing worden aangevraagd. Wanneer een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet wordt aangevraagd dient voor tabel 3-soorten het wettelijk belang van de ingreep aangegeven te worden. Bij een ruimtelijke ingreep gaat het doorgaans om de volgende belangen:

- Bescherming van flora en fauna (belang b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d)
- Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (belang e)
- Uitvoeren van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j).

Voor tabel 3-soorten die ook in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen (waaronder alle vleermuizen) kan alleen een ontheffing worden afgegeven voor belang b, d en e. Daarnaast kan voor belang j voor deze soorten een ontheffing worden afgegeven indien het slechts om 'verstoren' gaat van de soort en zijn vaste rust- en verblijfplaats.

Rode lijsten

Op Rode lijsten staan soorten die worden bedreigd in hun voortbestaan. In Nederland is inmiddels voor negen soortgroepen een Rode lijst gepubliceerd in de Staatscourant:

- vogels
- dagvlinders
- zoogdieren
- reptielen en amfibieën
- paddenstoelen
- libellen
- krekels en sprinkhanen
- korstmossen
- zoetwatervissen.

De Rode lijsten komen voort uit het Verdrag van Bern. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en kwetsbaar zijn. Rodelijstsoorten genieten geen wettelijke bescherming. Wel is in de Flora- en faunawet (artikel 7) wettelijk vastgelegd dat de overheid zich inzet voor de bescherming van deze soorten en onderzoek naar deze soorten bevordert. Provinciale en gemeentelijke overheden en terreinbeherende instanties worden geacht rekening te houden met de Rode lijsten bij het uitvoeren van beheer en het formuleren van beleid.

2 Foto's projectgebied

Gasontvangstation waarin potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn

Schuurtje waarin potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn

Overzicht van de omgeving van het projectgebied ten westen van de spoorlijn, met op de voorgrond soorten arme graslanden

De watergang langs de spoorlijn, die waarschijnlijk in de toekomst een onderdeel wordt van het NNN gebied

3 Resultaten Quickscanhulp.nl

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Gele helmbloem	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Rapunzelklokje	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Veldsalie	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Knoflookpad	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Rivierrombout	Insecten - Libellen	tabel III	0 - 1 km
Ringslang	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km